

Udskriftsdato: 21. december 2025

KEN nr 9348 af 05/04/2022 (Gældende)

Pressenævnets kendelse i sag nr. 2021-80-0765

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: 2021-80-0765

Pressenævnets kendelse i sag nr. 2021-80-0765

NORDJYSKE får ikke kritik for omtale af aktindsigter

I en artikel bragt i november 2021 omtalte NORDJYSKE en kommunes skønnede tidsforbrug i forbindelse med behandlingen af anmodninger om aktindsigt i særlig to sagskomplekser. Et selskab, som var omtalt som et af sagskomplekserne, klagede til Pressenævnet blandt andet over, at tidsforbruget ikke var gengivet korrekt i artiklen, og at NORDJYSKE ikke havde udvist tilstrækkelig kildekritik over for kommunen, som havde en interesse i at stille selskabet i et dårligt lys. Nævnet fandt ikke grundlag for at udtale kritik. Nævnet lagde blandt andet vægt på, at tidsforbruget klart fremstod som kommunens skønnede tidsforbrug for behandlingen af aktindsigtsanmodningerne, og at udtalelserne fra kilderne fremstod som kildernes vurderinger af blandt andet den øgede mængde af anmodninger om aktindsigt i kommunen efter vurderinger fra forvaltningerne.

[Klager] ved [Bestyrelsesformanden] har klaget til Pressenævnet over artiklen *"Lagde tre forvaltninger ned med aktindsigter: Kostede én million kroner - svarende til to nye ansatte"*, som blev bragt af NORDJYSKE den 13. november 2021 på netavisen nordjyske.dk, idet selskabet mener, at god presseskik er tilsidesat.

[Klager] har navnlig klaget over, at artiklen indeholder ukorrekte oplysninger, og at NORDJYSKE ikke har bragt selskabets svar på angreb i sammenhæng med angrebene.

1 Sagsfremstilling

Den påklagede artikel

NORDJYSKE bragte den 13. november 2021 artiklen *"Lagde tre forvaltninger ned med aktindsigter: Kostede én million kroner - svarende til to nye ansatte"* på netavisen nordjyske.dk. Artiklen har følgende underrubrik:

"Tre kommunale forvaltninger i Aalborg er over seks måneder i år blevet bombarderet med anmodninger om aktindsigt. Anmodningerne i forbindelse med især to sager har kostet kommunen to årsværk svarende til over én million kroner, vurderer borgmesterens forvaltning."

Af artiklen fremgår følgende:

"Der skal ikke ret meget til, før man som borger - eller som journalist - kan stoppe det daglige arbejde fuldstændig hos en medarbejder eller to i en kommunal forvaltning.

"Jeg søger hermed aktindsigt i alle sager om ansøgninger om tilladelse til flexbolig (dispensation fra beboelsespligt jf. § 50 i Boligreguleringsloven og evt. andet navn før det) fra 2010 og frem. Jeg søger både begrundelsen for ansøgning af tilladelse til at benytte ejendommen som midlertidig beboelse, adresse for pågældende ejendom og begrundelse (afgørelse og baggrund) for evt. tilladelse eller afslag."

Ovenstående sætning skrev jeg på et par minutter, men det tog den fuldmægtige i By- og Landskabsforvaltningen to dage plus overarbejde at imødekomme anmodningen inden for de gældende frister.

Jeg fik, hvad jeg skulle bruge og mere til, som jeg ikke havde brug for.

Sådanne lidt bredt formulerede anmodninger modtager Aalborg Kommune jævnlige, og de seneste fem år har antallet af anmodninger om aktindsigt til Aalborg Kommune ligget nogenlunde stabilt. Det ene år lidt færre, det andet år lidt flere. I 2016 havde Aalborg Kommune eksempelvis 386 anmodninger om aktindsigt. I 2020 var tallet 519.

Det er dog steget betragteligt i år. Pr. 29. oktober var der indkommet 810 anmodninger om aktindsigt. Godt 65 procent flere end i 2020.

Det er især tre forvaltninger i Aalborg Kommune, der har fået rekordmange aktindsigtsanmodninger, og det er primært to sager, det i realiteten har drejet sig om. Det bekræfter kontorchef i Juridisk Kontor under Borgmesterens Forvaltning i Aalborg Kommune, [Kontorchefen].

- Aalborg Kommune har hen over sommeren 2021 modtaget en større mængde anmodninger om aktindsigter end normalt. Vi vurderer, at den øgede mængde af anmodninger om aktindsigt for en stor dels vedkommende har rod i to sagskomplekser, som Aalborg Kommune behandler. Det ene sagskompleks omhandler udbygningsaftaler på [Klager], og det andet sagskompleks omhandler opførelsen af [Projektet], siger [Kontorchefen].

Ifølge kontorchefen er temaerne i anmodningerne om aktindsigt udvidet til også at omfatte Aalborg Kommunes udgifter, poster, fakturaer - primært omkring rejser og repræsentation generelt. Denne udvidelse af interessefeltet har affødt merarbejde for forvaltningens medarbejdere, og så fik de det undersøgt.

- Vi besluttede på baggrund af tilbagemeldinger fra medarbejdere omkring en forøget arbejdsbyrde at forsøge at skønne, hvor stort et tidsforbrug der har været på aktindsigterne, der udspringer af de pågældende sagskomplekser her, siger [Kontorchefen].

Det viser sig, at anmodningerne om aktindsigt i disse to projekter har taget næsten 2000 mandetimer at behandle svarende til to personers arbejde i ét år, når man regner i effektive årsværk.

Kostede én million kroner

Aalborg Kommune fører normalt ikke statistik eller registrerer tidsforbrug på aktindsigtssager generelt. Derfor er timeforbruget endda anslået som et forsigtigt skøn og kan i realiteten være meget større.

- For at skabe et overblik og bistå med at foretage et skøn er forvaltningerne blevet bedt om at finde de aktindsigtssager og efterfølgende spørgsmål, der udspringer af de to sagskomplekser. Herudover er forvaltningerne, blevet bedt om at angive, hvor mange anmodninger og spørgsmål, der er i hver sag samt at skønne, hvor stort et tidsforbrug, der er anvendt samlet per forvaltning, siger kontorchefen.

- Det er min overordnede vurdering, at forvaltningernes skønnede tidsforbrug er i den lave ende af det reelle tidsforbrug, siger kontorchefen.

Det betyder også, at arbejdet med at servicere befolkningen i forhold til Offentlighedsloven for disse to sager - altså [Projektet] og [Klager] - har været dyrt.

- Det vil være et rimeligt skøn, at to fuldtids administrative medarbejdere i gennemsnit koster Aalborg Kommune én million kroner om året, når der er tale om et gennemsnit af både HK og AC ansatte, [Kontorchefen].

Brug aktindsigt med omtanke

De næsten 2000 effektive medarbejdertimer er også nået til borgmester [Borgmesteren]s (S) kontor.

- Der går rigtig mange ressourcer med det, og jeg synes jo, man skal bruge aktindsigt med omtanke. Hvis der er noget, man gerne vil have indsigt i, så skal man selvfølgelig have mulighed for det, det siger lovgivningen. Men hvis man sender rigtig mange aktindsigter, så koster det også rigtig mange ressourcer. Det gør, at der er nogle opgaver, der ikke kan blive prioriteret på samme måde, som de ellers ville gøre, siger han og råder borgerne til at vise systemet respekt.

- Jeg vil råde borgerne til, at man spørger så præcist som muligt og koncentrerer sig om det, man gerne vil have indsigt i - og ikke skyder med spredhagl og søger aktindsigt i alt muligt. Og man kan jo også ringe ind og få lidt vejledning, inden man indsender sin anmodning. Så får man præcis det, man har brug for, siger [Borgmesteren]. ”

Til artiklen er blandt andet indsat en faktaboks med overskriften ”*Sådan beregnede de timerne*”. Af faktaboksen fremgår blandt andet følgende:

”Sådan beregnede de timerne

En henvendelse om aktindsigt kan indeholde flere anmodninger. Spørgsmålet om, hvor mange anmodninger hver henvendelse indeholder, er derfor en konkret individuel vurdering.

- Samlet set er det vores vurdering, at ovenstående metode er den bedst egnede til at danne rammen for et skøn.

Der er også tale om et skøn, når det skal vurderes om en sag har udspring i et af de pågældende sagskomplekser, hvorfor listerne over aktindsigtsager ikke er en fast opgørelse over sags-mængden.

Det skønnes, at der er anvendt 1.933 timer i alt, hvoraf 936 timer på sager, der udspringer af [Projektet] og 997 timer på sager, der udspringer af [Klager]. ”

Efter offentliggørelsen

NORDJYSKE bragte den 28. november 2021 artiklen ”*Aalborg Kommune har brugt en ekstra million på aktindsigter: Kritikere kalder opgørelse fuld af fejl*” i den trykte udgave i sektion 2, side 2-3.

Af artiklen fremgår følgende:

”I 2021 er antallet af anmodninger om aktindsigt steget markant i Aalborg Kommune i forhold til tidligere år.

Stigningen i år drejer sig om ganske få kommunale sager, der på kort tid har sendt tre forvaltninger på overarbejde i bogstaveligste forstand. Ansøgerne er både parter og journalister, der vil til bunds i sagsbehandlingen af aktuelle højprofilerede sager.

Alt i alt viser en opgørelse, at især to af disse sager har trukket ekstra store veksler på de kommunale medarbejdere.

- Aalborg Kommune har hen over sommeren 2021 modtaget en større mængde anmodninger om aktindsigter end normalt. Vi vurderer, at den øgede mængde af anmodninger om aktindsigt for en stor dels vedkommende har rod i to sagskomplekser, som Aalborg Kommune behandler. Det ene sagskompleks omhandler udbygningsaftaler på [Klager], og det andet sagskompleks omhandler opførelsen af [Projektet], siger [Kontorchefen], der er kontorchef i Juridisk Kontor i Aalborg Kommune.

Bag nogle af aktindsigterne om [Klager] og [Projektet] står borgerne [Iværksætteren] og [Bestyrelsesformanden], der også er bestyrelsesformand i [Klager]. De er stærkt utilfredse med Aalborg Kommunes opgørelse over disse to sager, de er særligt optaget af og parter i.

Som man kan se i grafikken, vurderer kommunen, at alle borgeres aktindsigter i [Klager] og [Projektet] har ført til et forøget timeforbrug i tre forvaltninger svarende til to effektive årsværk og én million kroner.

Forkerte tal

Men de tal kan de to borgere overhovedet ikke genkende fra deres viden om sagskomplekserne. [Bestyrelsesformanden] skriver i en klage til kommunen, at de eksempelvis har måttet spørge op til seks gange for at få dokumenter udleveret, og at [Bestyrelsesformanden] i egenskab af bestyrelsesformand i [Klager] har måttet true med politianmeldelse for at få det, de har krav på ved lov.

- I forbindelse med sagen på [Klager] har vi oplevet, at kommunen ikke har journaliseret dokumenter, som er omfattet af journaliseringspligten. Eller vi har måtte spørge mange gange for at få dokumenter udleveret. Eksempelvis har By- og Landsskabsforvaltningen gentagne gange sagt, at der ikke eksisterer kommunikation mellem [Direktøren] og stadsarkitekt [Stadsarkitekten] fra 1. januar 2017. Men da jeg skrev, at forvaltningen blev politianmeldt, hvis ikke dokumenterne blev udleveret, så var der 130 sider i min e-boks to dage efter, skriver [Bestyrelsesformanden]. Hun mener altså ikke, at eksempelvis sagerne fra [Klager] burde kunne afføde så stort et timeregnskab i kommunen.

Hun skriver i klagen direkte til kontorchefen for Juridisk Kontor i Borgmesterens Forvaltning, [Kontorchefen], som hun ikke mener, har opgjort timeforbruget korrekt.

- I skriver, der er brugt 997 timer, hvilket er meget præcis på de seks sager, der er journaliseret på [Klager]. Det svarer til, at I skal bruge 166 timer til at trække én sag ud af jeres ESDH-system. Hvilket svarer til cirka én mandemåned, hvis man selv betaler frokost, siger [Bestyrelsesformanden].

Kommunen blander tingene sammen

Både hun og [Iværksætteren], har søgt mange andre aktindsigter i kommunen, blandt andet i ledende politikeres og medarbejders forbrug på repræsentationskontoen og udgifter til udlandsrejser. Og disse aktindsigter bør ikke lægges ind under timeforbruget for sager, der vedrører [Klager] og [Projektet], mener hun.

- Det er misvisende, at der er to sager, som udspringer af [Projektet] og [Klager], for de medtager de øvrige aktindsigtsanmodninger angående rejsen til Cannes og MasterCard-forbruget, som jeg for mit vedkommende har søgt som privatperson og ikke som bestyrelsesformand for [Klager], skriver hun i klagen, mens [Kontorchefen] holder fast:

- Der er tale om en skønsmæssig vurdering af det samlede tidsforbrug på den øgede mængde af anmodninger om aktindsigter, Aalborg Kommune har modtaget i perioden, der har rod i de konkrete sagskomplekser, siger [Kontorchefen].

Disse andre aktindsigter om eksempelvis repræsentation er søgt for at få et indblik i, hvordan kommunen og kommunens medarbejdere bruger penge. Det foregår både privat, og det foregår for [Bestyrelsesformanden]s vedkommende som bestyrelsesformand i [Klager].

Senere har hun og [Iværksætteren] i fællesskab oprettet virksomheden, [Virksomheden], der har som formål at søge aktindsigter i det offentlige og lave en podcast, lytterne betaler for.

[Iværksætteren] ønsker ikke at medvirke med nye oplysninger i artiklen, men han har tidligere udtalt sig om formålet med [Virksomheden] til Nordjyske.

- Vi har spurgt os selv, om ikke der er en forretningsmodel i at se, hvad der ligger af forbrug rundt om i kommuner og for den sags skyld staten - nogle af de ting, som normale medier måske ikke har tid til at afdække, sagde [Iværksætteren] i begyndelsen af november i artiklen.

- For nogle er det en hobby at køre på mountainbike. At undersøge, hvad der sker rundt omkring i kommunen, er blevet [Bestyrelsesformanden]s og min hobby, sagde [Iværksætteren], der sammen med [Bestyrelsesformanden] nu overvejer at udvide deres aktindsigt-søgninger til resten af landet.

- Vi har ikke en specifik præmis for, hvad vi kigger på, men der er 98 kommuner i Danmark. Hvis man begynder at rode i tingene, kan det være, at der dukker noget spændende op, sagde [Iværksætteren], der som eksempel nævnte, at det kan dreje sig om at søge aktindsigt i samtlige 98 borgmesterers brug af repræsentation.

Og [Bestyrelsesformanden] mener ikke, det er spild af ressourcer.

- Det er meget let at skyde os i skoene, at vi bare ”graver” for sjov. Derfor har vi også lavet en lang liste over medieomtaler, som bunder i en sag, vi har startet, som så har spundet af til andre medier. Og faktisk har mange af vores sager haft en meget større rækkevidde, end hvad artikler som etablerede medier laver. Bare turen til Cannes har kastet over 30 artikler af sig. Mange af vores opslag bliver delt i forskellige grupper og kommenteret, så vores arbejde bidrager i høj grad til den demokratiske debat og stiller spørgsmålstejn ved magteliten i Aalborg Kommune, skriver [Bestyrelsesformanden] i et notat til Nordjyske.

- At søge aktindsigt efter enten forvaltningsloven eller offentlighedsloven er en borgerret. Det er kommunens ansvar, at tilrettelægge deres sagsbehandling, således at de forholdsvis let kan udtrække sagsakter i deres elektroniske sagsbehandlingssystem. Det er ikke borgerens ansvar, skriver [Bestyrelsesformanden].

Mediejurist emeritus fra Danmarks Journalisthøjskole, [Juristen], kender offentlighedsloven til bunds og er enig med [Bestyrelsesformanden] i, at kommunerne bør forvalte mere digitalt, så det er nemmere at give aktindsigt uden at lægge kommunen ned.

- Myndighederne kan lette arbejdet med aktindsigt yderligere ved at give netadgang til mange flere dokumenter. Hvis borgeren selv kan klikke ind på indholdet i dokumenter, så kan myndigheden blot henvise hertil, siger [Juristen], der peger på Norge som et land, der har styr på it i det offentlige.

Se på Norge

- Myndighederne i Norge er meget længere fremme med at bruge it-teknologien til at styrke offentlighed. For fire år siden begyndte statslige myndigheder i Norge at give netadgang til mange dokumenter i fuld tekst. Dengang var en række kommuner i Norge allerede i gang, og jeg har læst, at nogle kommuner deroppe næsten ikke længere har sager om aktindsigt, siger mediejuristen.

Selv om ansøgningerne om aktindsigt kan virke simple, så ligger der en del arbejde bag. Særligt efter en lovændring i 2013, siger [Juristen].

- Myndigheder bruger ofte for megen tid på aktindsigter, fordi de vil være sikre på ikke at udlevere mere, end de skal efter loven. Hvis man i stedet ønskede at være så åbne som muligt, kunne man spare meget arbejde med at nærlæse paragraffer og skrive begrundelser for afslag. Offentlighedsloven er en minimumslov, og myndigheder må gerne udlevere mere, end de er forpligtet til. De skal blot sørge for ikke at udlevere oplysninger, der er omfattet af tavshedspligt.

- Netadgang til dokumenter giver ikke blot nemmere adgang til aktindsigt for borgerne. Det bliver også nemmere for myndigheder, der slipper for at behandle og ekspedere aktindsigt. Desuden kan nem adgang til dokumenter også bruges af sagsbehandlere, der hurtigt kan se, hvordan en sagstype bliver afgjort i andre kommuner, siger [Juristen]. ”

NORDJYSKE bragte den 29. november 2021 artiklen *”Aalborg Kommune har brugt en ekstra million på aktindsigter: Kritikere kalder opgørelse fuld af fejl”* på netavisen nordjyske.dk. Artiklen har følgende underrubrik:

”Opgørelsen over timeforbruget på aktindsigter i Aalborg Kommune afslører, at det er dyrt for kommunen at svare på borgernes anmodninger. Kommunen vurderer, at det kostede én million kroner at håndtere bare to sagskomplekser i løbet af 2021. Men to borgere er slet ikke enige i kommunens opgørelser”

Artiklens øvrige indhold er enslydende med indholdet af artiklen *”Aalborg Kommune har brugt en ekstra million på aktindsigter: Kritikere kalder opgørelse fuld af fejl”* bragt den 28. november 2021 i den trykte udgave.

Pressenævnet har fra [Klager] modtaget kopi af blandt andet selskabets mailkorrespondance med Aalborg Kommune og NORDJYSKE, samt en række bilag vedrørende selskabets anmodninger om aktindsigt i sagskomplekserne om udbygningsaftaler på [Klager] og opførelsen af [Projektet].

[Klager]s klage er modtaget i Pressenævnet den 10. december 2021.

2 Parternes synspunkter

2.1 [Klager]s synspunkter

[Klager] har indledningsvis bemærket, at selskabet i den påklagede artikel er omtalt som ”sagskomplekset [Klager]”. [Klager] ejer ”[Fabrikken]”, som i daglig tale bliver kaldt ”[Klager]”.

Korrekt information

[Klager] har anført, at tidsforbruget i forbindelse med behandlingen af de omtalte aktindsigtsanmodninger ikke er gengivet korrekt i artiklen.

[Klager] har henvist til, at der kun er seks sagsnumre på [Klager] i sagskomplekset vedrørende udbygningsaftalerne. Såfremt Aalborg Kommune har brugt 25 timer pr. sag, så ville timeforbruget have været 150 timer.

NORDJYSKE valgte at bringe Aalborg Kommunes estimater, selv om [Bestyrelsesformanden] den 8. november 2021 skrev til borgmester [Borgmesteren] samt chefjurist [Kontorchefen] og gjorde opmærksom på, at deres tidsestimater og omkostninger var forkerte:

”Fra [Klager] side kan vi ikke genkende Aalborg Kommunes tidsestimater, og har anmodet [Kontorchefen] om en tidsregistrering og en beregning på timesatser mv. Desuden vil vi gerne se stillingsopslagene for de medarbejdere, som I har måtte ansætte ekstra. ”

Chefjuristen fra Aalborg Kommune svarede følgende samme dag:

”For en god ordens skyld skal jeg oplyse, at Aalborg Kommune ikke har foretaget beregninger på tidsforbruget og antallet af aktindsigter på enkelte borgere og virksomheder. Aalborg Kommune har på baggrund af en øget sagsmængde foretaget en skønsmæssig vurdering af det ressourceforbrug, der har været med behandlingen af aktindsigter, der vurderes at udspringe af henholdsvis sagskomplekserne omkring ”[Klager]” og ”[Projektet]”. Den nærmere beskrivelse af, hvordan dette skøn er foretaget, findes i det fremsendte notat. Jeg er ikke bekendt med, at det øgede ressourceforbrug har medført, at der er ansat yderligere medarbejdere til at behandle aktindsigt. ”

Endvidere skrev chefjurist [Kontorchefen] den 29. oktober 2021 følgende til journalist [Journalisten]:

”Som oplyst telefonisk er ikke muligt at angive et årligt tidsforbrug på aktindsigtssager, idet Aalborg Kommune ikke laver tidsregistrering på de enkelte sager - generelt. Oversigten er heller ikke fordelt på forvaltninger, idet det ikke umiddelbart er muligt at lave denne opdeling i forbindelse med en simpel søgning i vores journalsystem. ”

Alligevel fremgår følgende af artiklen:

”Tre kommunale forvaltninger i Aalborg er over seks måneder i år blevet bombarderet med anmodninger om aktindsigt. Anmodningerne i forbindelse med især to sager har kostet kommunen to årsværk svarende til over én million kroner, vurderer borgmesterens forvaltning. ”

Aalborg Kommune bekræftede desuden, at kommunen mener, det har rod i følgende:

”Det ene sagskompleks omhandler udbygningssaftaler på [Klager], og det andet sagskompleks omhandler opførelsen af [Projektet], siger [Kontorchefen]. ”

Aalborg Kommune har oplyst til journalist [Journalisten], at kommunen havde estimeret tidsforbruget til 997 timer, som de havde brugt på aktindsigter. Det skal bemærkes, at Aalborg Kommune ikke har ført tidsregistrering eller har været i stand til at fortælle, hvilken timepris de har estimeret på henholdsvis HK'ere og AC-medarbejdere.

[Klager] dokumenterede over for chefjurist [Kontorchefen] samt journalist [Journalisten], at forvaltningen ikke journaliserer akterne korrekt, hvilket også kan være en kilde til, at Aalborg Kommune mener, at tidsforbruget er højt. Denne konklusion underbygges også af den nyligt afsluttede advokatundersøgelse

omkring ulovlige udbygningsaftaler i Aalborg Kommune. Her skriver [Advokatfirmaet] i deres konklusion følgende:

”Vi har i vores gennemgang af materialet dels fra eDoc, dels fra mailbokse, konstateret, at der er et ganske betydeligt antal mails med et indhold, som burde være journaliseret, men som ikke er at finde i eDoc. I nogle sager er der kun sket ganske sporadisk journalisering i eDoc, og i visse sager er journalisering påbegyndt meget sent i sagens forløb.”

Såfremt ovenstående tidsforbrug ville have været korrekt, så ville Aalborg Kommune have brugt 166 timer svarende til en mandemåned på at fremfinde en sag nede på [Klager]. Der var nemlig seks sagsnumre registreret i kommunens ESDH-system. Sagsnumrene er [Sagsnr. A], [Sagsnr. B], [Sagsnr. C], [Sagsnr. D], [Sagsnr. E] og [Sagsnr. F]. Jf. ombudsmandsudtalelse 2016-23, så kan en offentlig myndighed afvise en aktindsigtsanmodning for juridiske personer, hvis det vil tage over 25 timer at finde den frem, og for massemedier 60 timer. Idet der kun er seks sagsnumre på [Klager], og kommunen havde brugt 25 timer pr. sag, så ville timeforbruget have været 150 timer. Dette er langt mindre end de 997 timer, som kommunen estimerede.

Selv om [Klager] gjorde journalisten og Aalborg Kommune opmærksom på dette tidsforbrug, valgte NORDJYSKE forsat at skrive følgende:

”Anmodningerne i forbindelse med især to sager har kostet kommunen to årsværk svarende til over én million kroner, vurderer borgmesterens forvaltning.”

Det er [Klager]s opfattelse, at man som massemedie ikke blot kan skrive, at tidsforbruget er et ”skøn”, når dette estimat er flere hundrede procent over det realistiske tidsforbrug og herefter publicere artiklen, når oplysningen kan tilbagevises. Derudover har Aalborg Kommune ikke ført tidsregistrering, hvilket kommunen flere gange har gjort opmærksom på.

NORDJYSKE har i svaret til Pressenævnet anført, at journalisten udfordrede Aalborg Kommune. [Klager] har oplyst, at selskabet har fået aktindsigt i NORDJYSKEs korrespondance med Aalborg Kommune, og at journalisten ikke har anmodet om dokumentation for kommunens timeantal. Journalisten tog således bare chefjurist [Kontorchefen]s oplysning om hans estimer for ”konservative skøn” ”for gode varer”.

Bevæggrunden for, at Aalborg Kommune bevidst overestimerer tidsforbruget ved aktindsigt kan være, at der er embedsmænd, som efterfølgende er blevet hjemsendt og dermed har haft en interesse i at beklukke [Klager]s troværdighed.

[Klager] har oplyst, at Ankestyrelsen i en tilsynsudtalelse har påpeget, at Aalborg Kommune ikke har redegjort nærmere for det anslåede ressourceforbrug. Ankestyrelsen vurderede, at Aalborg Kommune ikke kunne undtage de omhandlede dokumenter fra aktindsigt med den anførte begrundelse, og styrelsen har derfor bedt Aalborg Kommune om at genoptage sagens behandling og træffe en ny afgørelse om aktindsigt. [Klager] har henvist til Ankestyrelsens tilsynsudtalelse af 2. februar 2022 om aktindsigt. [Klager] har henvist til følgende afsnit fra udtalelsen:

”Endelig lægger vi vægt på, at Aalborg Kommune ikke har redegjort nærmere for det anslåede ressourceforbrug. Det er derfor ikke muligt at vurdere, hvor stor en del af det forventede ressourceforbrug der kan

tilskrives den ufyldstgørende begrundelse fra [Fonden], og som der kan bortses fra, hvis der indhentes en fyldestgørende begrundelse fra [Fonden]. ”

Kildekritik

[Klager] har anført, at NORDJYSKE ikke har udvist tilstrækkelig kildekritik over for Aalborg Kommune, som har en interesse i at stille [Klager] i et dårligt lys.

[Klager] har henvist til, at selskabet har indsendt en klage til Ankestyrelsen, samt at ”et flertal uden omkring borgmesterens parti” har villet have en uvildig advokatundersøgelse, idet Aalborg Kommunes praksis omkring udbygningsaftaler kan være ulovlig. I artiklen har Aalborg Kommune ”opfundet” et eklatant højt timeforbrug angående aktindsigterne på [Klager], og NORDJYSKE burde have overvejet, om borgmesterens forvaltning havde haft en anden dagsorden, når ikke deres tal kan bevises eller efterprøves.

Artiklen blev bragt midt i valgkampen, hvor [Klager] blev udstillet som en virksomhed, der bruger kommunens ressourcer unødvendigt. Årsagen til, at [Klager] havde søgt de aktindsigter, var for at kunne underbygge klagen til Ankestyrelsen og afdække de mulige ulovlige udbygningsaftaler, som også er ulovlige, da Aalborg Kommune fik svar på den advokatundersøgelse, som kommunen havde igangsat på baggrund af sagen fra [Klager]. [Klager] har henvist til [Advokatfirmaet]s sammenfatning af 9. december 2021 af advokatundersøgelse for Aalborg Kommune om praksis for indgåelse af udbygningsaftaler (2011-2021).

Angreb og svar

[Klager] har anført, at NORDJYSKE ikke har bragt selskabets svar på angreb i sammenhæng med angrebene, idet [Bestyrelsesformanden]s citater er udeladt i artiklen, og dele af hendes citater først blev bragt i en artikel den 28. november 2021.

[Bestyrelsesformanden] er bestyrelsesformand for [Klager] og repræsenterer derfor den juridiske enhed. Det er [Klager]s sagskompleks, som bliver omtalt i artiklen, og det er derfor selskabets opfattelse, at det er forkert, at hendes citater ikke blev bragt i artiklen.

[Bestyrelsesformanden] gav følgende citat til NORDJYSKE:

”At søge aktindsigt efter enten forvaltningsloven eller offentlighedsloven er en borgerret. Det er kommunens ansvar, at tilrettelægge deres sagsbehandling, således de forholdsvis let kan udtrække sagsakter i deres elektroniske sagsbehandlingssystem. Det er ikke borgerens ansvar.

I forbindelse med sagen på [Klager] har vi oplevet, at kommunen ikke har journaliseret dokumenter, som er omfattet af journaliseringspligten. Eller vi har måtte spørge mange gange, for at få dokumenter udleveret. Eksempelvis har By og Landsskabsforvaltningen gentagende gange sagt, at der ikke eksisterer kommunikation mellem [Direktøren] og Stadsarkitekt [Stadsarkitekten] fra 1. januar 2017. Men da jeg skrev, at forvaltningen blev politianmeldt, hvis ikke dokumenterne blev udleveret. Så var der 130 sider i min eboks to dage efter. Centralt i disse dokumenter var beviset, for at det var Aalborg Kommune som havde insisteret på en udbygningsaftale på [Klager] i strid med planlovens §21b. Dermed var

centrale beviser blevet tilbageholdt, men er nu sendt ind til både Ankestyrelsen og Aalborg Kommunes advokatundersøgelsen.

Jeg synes, et er utilstedeligt, at borgmesteren harcelerer over forbruget på aktindsigter vedr. [Klager]. Hvis ikke der var noget at komme efter, så ville et enigt byråd vel ikke nedsætte en ekstern advokatundersøgelse samtidig med at sagen kører i Ankestyrelsen. Jeg kan kun tolke det, som om der er noget at komme efter. ”

Dette citat valgte NORDJYSKE ikke at bruge i artiklen, hvor [Klager] bliver udstillet for at bruge for over 1 mio. kr. i kommunens ressourcer vedrørende aktindsigter, og det for højt estimerede timetal fra Aalborg Kommune kom dermed til at stå uimodsagt.

[Klager] har endvidere anført, at selskabet ikke fik artiklen til gennemsyn, selv om journalisten havde oplyst dette.

[Klager] har oplyst, at [Bestyrelsesformanden] og [Iværksætteren] modtog et uddrag af artiklen den 5. november 2021, hvor de gjorde opmærksom på fejlestimerne. [Klager] var derfor forundret over, at NORDJYSKE valgte at publicere artiklen, selv om Aalborg Kommune beviseligt har overestimeret tidsforbruget og kunne ikke gøre rede for ressourceforbruget i kroner og ører.

2.2 NORDJYSKEs synspunkter

NORDJYSKE har indledningsvis oplyst, at den påklagede artikel er en af mange artikler bragt i NORDJYSKE i sagen om udbygningsaftaler i Aalborg Kommune. Der er tale om et sagskompleks, som Aalborg Kommune på baggrund af offentlige udtalelser fra bagmanden til [Klager], [Initiativtageren], i sommeren 2021 valgte at få undersøgt af et advokatfirma. I en afsluttende rapport offentliggjort den 9. december 2021 lød advokatfirmaets konklusion, at de undersøgte udbygningsaftaler kunne være i strid med loven. Aalborg Kommune har nu iværksat en samlet undersøgelse af udbygningsaftaler gennem de senere år.

NORDJYSKE har blandt andet dækket sagen med følgende artikler og ledere bragt i såvel Nordjyske Stiftstidende og på NORDJYSKES netavis nordjyske.dk: ”*Leder: Det tager tid at genopbygge tilliden, når en myndighed har handlet ulovligt*” bragt den 11. december 2021, ”*Udbygningsaftaler var ikke frivillige: To ledende medarbejdere sendes hjem*” bragt den 9. december 2021, ”*Balladen på [Klager]: [Initiativtageren] har fået det ”gamle” Aalborg på nakken*” bragt den 28. september 2021, ”*Derfor standsede [Initiativtageren] projektet på [Klager]: - Alt, jeg har skabt, er taget fra mig*” bragt den 27. september 2021, ”*Har bygherrer fået lov at bygge mere, hvis de betalte til aftale? Det vil flere nu undersøge*” bragt den 20. august 2021, ”*Partier ønsker advokatundersøgelse af aftaler i Aalborg: Meget tyder på, vi har haft ulovlig praksis*” bragt den 1. juli 2021 og ”*[Klager] er sat i bero. Bygherre føler sig kanøflet af kommunen. Rådmand melder pas*” bragt den 28. maj 2021.

NORDJYSKE har således gennem hele forløbet givet [Klager] og projektets initiativtager [Initiativtageren] plads til at redegøre i dybden for sine synspunkter, herunder i stort opsatte interviews og baggrundssartikler.

Korrekt information

NORDJYSKE har anført, at tidsforbruget er et skøn fra Aalborg Kommunes side, og at avisen gør tydeligt opmærksom på dette i artiklen.

NORDJYSKE har bemærket, at den part, der kan oplyse omfanget af arbejdsbyrden i sagsbehandlingen af sådanne anmodninger, er Aalborg Kommune. [Bestyrelsesformanden] var uenig i Aalborg Kommunens skøn, og det citerede NORDJYSKE hende for i den opfølgende artikel den 28. november 2021, som særskilt omhandlede [Klager]. NORDJYSKE har henvist til artiklen *"Aalborg Kommune har brugt en ekstra million på aktindsigter: Kritikere kalder opgørelse fuld af fejl"*.

[Bestyrelsesformanden] kom således til orde, men det er naturligvis ikke ensbetydende med, at NORDJYSKE som medie skulle have overtaget hendes synspunkter og ophøjet dem til den eneste sandhed.

Kildekritik

NORDJYSKE har afvist, at avisen har bedrevet ensidig og ukritisk journalistik, og at avisen ikke har udvist kritik over for Aalborg Kommune.

NORDJYSKE kan som medie udfordre et skøn fra en myndighed, og det gjorde journalisten også i denne sag – og fik det svar fra kommunen, at der var tale om et konservativt skøn. Det stod og står kommunen med andre ord offentligt på mål for.

NORDJYSKE har bragt omfattende dækning af sagen om udbygningssagerne i Aalborg, og den påklagede artikel omhandlede et mindre hjørne af hele denne langstrakte sag, nemlig betydningen af de mange anmodninger om aktindsigt for Aalborg Kommune. NORDJYSKE spurgte Aalborg Kommune, om de kunne oplyse tidsforbruget, og dette var alene kernen i den påklagede artikel.

[Bestyrelsesformanden] kunne ikke forvente, at NORDJYSKE på baggrund af hendes personlige synspunkter skulle have ændret, redigeret eller helt censureret kommunens skøn. Det ville have været uhørt.

Angreb og svar

NORDJYSKE har anført, at artiklen omhandler sagskomplekserne vedrørende [Klager] og [Projektet] og ikke specifikt [Bestyrelsesformanden], som ikke er omtalt ved navn i den påklagede artikel og derfor ikke har krav på at blive citeret.

NORDJYSKE har bemærket, at det er redaktørens ret at bestemme, hvornår en artikel skal bringes. I lyset af, at den første artikel ikke omtalte [Bestyrelsesformanden], at artiklens fokus ikke var [Klager], og at den ikke indeholdt en krænkende eller skadelig beskyldning imod [Klager], er det NORDJYSKEs vurdering, at [Bestyrelsesformanden]s kommentarer, der blev bragt den 28. november 2021 i den opfølgende artikel, skete i sammenhæng med de kommentarer, der kom fra Aalborg Kommune.

Der kan således ikke være tale om en krænkende eller skadelig oplysning, at Aalborg Kommune har anvendt et større antal arbejdstimer på at behandle anmodninger om aktindsigt. Der var tale om et forsøg på at belyse i hvor høj grad, at kommunen var påvirket af anmodningerne i en sag af væsentlig betydning for lokalsamfundet, og samtidig en information til læserne om processerne i forbindelse med

en anmodning om aktindsigt. NORDJYSKE valgte at bringe denne sidevinkel i den større afdækning af udbygningsaftalerne, fordi netop aktindsigter har været et offentligt samtaleemne i Aalborg.

NORDJYSKE har endvidere anført, at journalist [Journalisten] sendte artiklen til [Bestyrelsesformanden] og [Iværksætteren] den 5. november 2021, altså i god tid inden publiceringen, der skete den 13. november 2021, med henblik på at forberede den opfølgende artikel.

Der gik 16 dage fra publiceringen af den påklagede artikel til publicering af den opfølgende artikel. Dette skyldtes primært travlhed med at følge op på kommunalvalget, der var afholdt den 16. november 2021. [Bestyrelsesformanden]s synspunkter kom fyldigt til udtryk i den opfølgende artikel den 28. november 2021, der særskilt omhandlede [Klager], hvilket viser, at der ikke fra NORDJYSKEs side har været et ønske om at udelade hendes kommentarer.

NORDJYSKE har oplyst, at det var aftalt på forhånd med [Bestyrelsesformanden] og [Iværksætteren], at der ville komme en opfølgende artikel, som ville omhandle de to specifikt, og hvor de begge naturligvis ville blive citeret.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Jesper Rothe, Jørn Mikkelsen, Maria Becher Trier og Marlene Borst Hansen.

God presseskik

Korrekt information

[Klager] har klaget over, at tidsforbruget i forbindelse med behandlingen af de omtalte aktindsigtsanmodninger ikke er gengivet korrekt i artiklen.

[Klager] har henvist til, at der kun er seks sagsnumre på [Klager] i sagskomplekset vedrørende udbygningsaftalerne. Såfremt Aalborg Kommune har brugt 25 timer pr. sag, så ville timeforbruget have været 150 timer.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at det er mediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives eller gengives, er korrekte, jf. punkt A. 1.

Pressenævnet bemærker, at redaktøren i overensstemmelse med det almindelige princip om redaktørens ret til at redigere mediet som udgangspunkt er berettiget til at beslutte, hvad man vil bringe i mediet. Det vil sige, at det ligger inden for grænserne af redaktørens redigeringsret at undlade at omtale forhold, der for en af parterne eller andre forekommer centrale, ligesom det er op til redaktøren at vælge og fravælge materiale og kilder, så længe det samlede indtryk giver et retvisende billede.

Af artiklen fremgår blandt andet følgende:

”[...]

Det er især tre forvaltninger i Aalborg Kommune, der har fået rekordmange aktindsigtsanmodninger, og det er primært to sager, det i realiteten har drejet sig om. Det bekræfter kontorchef i Juridisk Kontor under Borgmesterens Forvaltning i Aalborg Kommune, [Kontorchefen].

- Aalborg Kommune har hen over sommeren 2021 modtaget en større mængde anmodninger om aktindsigt end normalt. Vi vurderer, at den øgede mængde af anmodninger om aktindsigt for en stor dels vedkommende har rod i to sagskomplekser, som Aalborg Kommune behandler. Det ene sagskompleks omhandler udbygningsaftaler på [Klager], og det andet sagskompleks omhandler opførelsen af [Projektet], siger [Kontorchefen].

Ifølge kontorchefen er temaerne i anmodningerne om aktindsigt udvidet til også at omfatte Aalborg Kommunes udgifter, posteringer, fakturaer - primært omkring rejser og repræsentation generelt. Denne udvidelse af interessefeltet har affødt merarbejde for forvaltningens medarbejdere, og så fik de det undersøgt.

- Vi besluttede på baggrund af tilbagemeldinger fra medarbejdere omkring en forøget arbejdsbyrde at forsøge at skønne, hvor stort et tidsforbrug der har været på aktindsigterne, der udspringer af de pågældende sagskomplekser her, siger [Kontorchefen].

Det viser sig, at anmodningerne om aktindsigt i disse to projekter har taget næsten 2000 mandetimer at behandle svarende til to personers arbejde i ét år, når man regner i effektive årsværk.

Kostede én million kroner

Aalborg Kommune fører normalt ikke statistik eller registrerer tidsforbrug på aktindsigtssager generelt. Derfor er timeforbruget endda anslået som et forsigtigt skøn og kan i realiteten være meget større.

[...]

- Det vil være et rimeligt skøn, at to fuldtids administrative medarbejdere i gennemsnit koster Aalborg Kommune én million kroner om året, når der er tale om et gennemsnit af både HK og AC ansatte, [Kontorchefen].

[...]”

Pressenævnet finder, at udsagnet om, at det har taget næsten 2000 ”mandetimer” at behandle anmodningerne om aktindsigt i sagskomplekserne om udbygningsaftaler på [Klager] og opførelsen af [Projektet], klart fremstår som Aalborg Kommunes skønnede tidsforbrug for behandlingen af aktindsigtsanmodningerne. Nævnet bemærker, at det fremgår af artiklen, at Aalborg Kommune normalt ikke fører statistik eller registrerer tidsforbrug på aktindsigtssager generelt, og at der er tale om et skøn. Nævnet udtaler ikke kritik.

Kildekritik

[Klager] har klaget over, at NORDJYSKE ikke har udvist tilstrækkelig kildekritik over for Aalborg Kommune, som har en interesse i at stille [Klager] i et dårligt lys.

[Klager] har henvist til, at selskabet har indsendt en klage til Ankestyrelsen, samt at ”et flertal uden omkring borgmesterens parti” har villet have en uvildig advokatundersøgelse, idet Aalborg Kommunes praksis omkring udbygningsaftaler kan være ulovlig.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at kritik bør udvises over for nyhedskilderne, i særdeleshed når disses udsagn kan være farvet af personlig interesse eller skadevoldende hensigt, jf. punkt A. 2.

I artiklen medvirker kontorchef i Juridisk Kontor i Aalborg Kommune, [Kontorchefen], og borgmester i Aalborg Kommune, [Borgmesteren].

Pressenævnet finder ikke grundlag for at fastslå, at NORDJYSKE ikke har udvist den fornødne kildekritik. Nævnet har lagt vægt på, at det fremgår klart af artiklen, hvem der udtaler sig, og at udtalelserne fra kilderne fremstår som kildernes vurderinger af blandt andet den øgede mængde af anmodninger om aktindsigt i Aalborg Kommune efter vurderinger fra forvaltningerne. Nævnet udtaler ikke kritik.

Angreb og svar

[Klager] har klaget over, at NORDJYSKE ikke har bragt selskabets svar på angreb i sammenhæng med angrebene, idet [Bestyrelsesformanden]s citater er udeladt i artiklen, og dele af hendes citater først blev bragt i en artikel den 28. november 2021.

[Klager] har endvidere klaget over, at selskabet ikke fik artiklen til gennemsyn, selv om journalisten havde oplyst dette.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at angreb og svar bør, hvor det er rimeligt, bringes i sammenhæng og på samme måde. Dette gælder i særlig grad krænkende eller skadelige udsagn, jf. punkt A. 4.

[Klager] og NORDJYSKE har over for Pressenævnet afgivet modstridende forklaringer om, hvorvidt selskabet fik artiklen i sin helhed til gennemsyn inden offentliggørelsen. [Klager] har ikke over for Pressenævnet dokumenteret, at selskabet og NORDJYSKE indgik en aftale herom, hvorfor sagen er behandlet som om, en sådan aftale ikke forelå. Et krav om gennemsyn kan heller ikke indfortolkes i forelæggelsespligten, så længe klager er loyalt oplyst om indholdet.

Pressenævnet finder, at den konkrete omtale i artiklen af Aalborg Kommunes skønnede tidsforbrug i forbindelse med behandlingen af anmodninger om aktindsigt i blandt andet sagskomplekset om udbygningsaftaler på [Klager], ikke har en sådan karakter, at den kan betragtes som værende et angreb mod [Klager]. Nævnet finder derfor ikke grundlag for at udtale kritik af NORDJYSKE for ikke at have gengivet [Klager]s kommentarer i sammenhæng med artiklen. Nævnet bemærker, at NORDJYSKE efterfølgende har bragt en artikel, hvor [Klager] ved [Bestyrelsesformanden] blandt andet retter sin kritik mod Aalborg Kommunes estimering af tidsforbruget. Nævnet udtaler ikke kritik.

Afgjort den 5. april 2022